

RPO rörelseorganens sjukdomar
Jens Christian Larsen
Ordförande

2021-04-20

ÅRSRAPPORT 2020

Årsrapporten för 2020 är som väntat starkt präglad av pandemin. Ortopedi- och handkirurgiverksamhet utgör kärnan av RPO rörelseorganens sjukdomar, och som specialiteter har ortopedin och handkirurgin drabbats hårt av den omprioritering som har behövts göras i vården över hela landet. I Sydöstra Sjukvårdsregionen har alla tre länsregioner gjort stora förflyttningar av personalresurser från planerat operationsverksamhet till intensivvården och därmed har ortopedins kapacitet hamnat på en bråkdel av det nödvändiga. Det är en omprioritering som inte är orimlig i en krissituation eftersom elektiv ortopedi och handkirurgi till största delen består av vård som inte är livräddande och kan vänta. Efterhand som tiden går blir denna uppskjutna vård dock ett större och större problem.

RPO ortopedi arbetade inte som normalt under 2020. Inledningsvis blev vårmötet helt inställt för att det infördes reserestriktioner i 2 av länsregionerna dagen innan mötet skulle hållas. Senare under våren och 2 gånger under hösten hölls dock videomöten där alla kliniker deltog. Under höstens möten fokuserade vi på att kommunicera om varje kliniks situation gällande pågående akut och elektiv verksamhet samt uppskjuten vård och om det fanns några sätt att hjälpa varandra över regiongränserna. Tyvärr gav sistnämnda inte så mycket eftersom varje region såg sig tvungen att koncentrera resurser om att klara egen verksamhet utan möjlighet att, annat än i undantagsfall, hjälpa till med andra regioners vårdbehov. Vi försökte bevaka handlingsplanen men har varit tvungna att flytta flera av punkterna till handlingsplan för 2021.

Handlingsplan 2020

Vårdprogram radiusfrakturer	Implementering efter lansering <i>NAG handledsfrakturer arbetade mycket aktivt med det nya vårdprogrammet under hela 2020 och kunde vid årsskiftet presentera ett utkast som blev skickat ut på remiss. Implementeringen är därför flyttat till 2021.</i>
Vårdprogram scaphoideumfrakturer	Implementering – utbildning CT <i>Nytt regionalt vårdprogram för handledsfrakturer blev beslutat och är nu gällande, med undantag för ett steg i uppföljningen som kräver en specifik utbildning för radiologer – och detta har inte varit möjligt att genomföra under pandemin.</i>
Värdekompassen nya mätetal	Nytt koncept – vården i siffror. <i>Värdekompassen har inte genomförts som benchmarkingmetod under 2020. Dels har större delar av verksamheten som jämförts pausats helt eller till stora delar, och det som är utfört är gjort i ojämn takt och antal över regionen.</i>

	<p>Verksamheterna har också kämpat med mycket kort framförhållning i verksamhetsplaneringen under året, samt behov för att planera helt nya satsningar med deltagande i den medicinska vården av Covid-19 patienter, så det har inte varit möjligt att prioritera tid att genomföra vårdkompassarbetet. Diskussioner har dock förts om konceptet för arbetet framöver där målsättningen är att använda "vården i siffror" i större grad. Graden av pandemibelastning kommer att avgöra när värdekompassen kan genomföras igen, troligen kommer det tidigast prioriteras i 2022.</p>
<p>Frakturkedja</p>	<p>Besvarat förslag på remiss. Klargöra ortopediskt ansvar i processen. Implementera RPO rörelseorganens sjukdomar har besvarat "standardiserat vårdprogram för osteoporos" som skickades ut på remiss. Beskrivningen är omfattande och god vad gäller sekundärprofylax och frakturkedjekoordinator, men saknar rekommendationer om var ansvaret för koordineringen skall ligga. Enligt vårdprogrammet innehåller koordinatorsrollen så stor andel medicinsk beslutsfattande där endokrinologisk, geriatrisk och/eller annan internmedicinsk kompetens är nödvändig så RPOs uppfattning är att koordinatorsrollen bör ligga med ansvarig klinik där denna kompetens finns även om koordineringen kommer gälla patienter i ortopediverksamheterna. Vårdprogrammet blev inte klart under 2020.</p>
<p>Digital ST utbildning</p>	<p>Implementering av regional gemensam utbildning. Beslut fattades om att starta en regional digital gemensam utbildningssatsning för ST läkare för att förbättra innehåll och utnyttjande av studietiden som ST målbeskrivningen anger att ST läkare skall ha regelbundet. Första tillfälle februari 2021.</p>
<p>Revidering av handkirurgirandning</p>	<p>3-2 mån Kapaciteten för handkirurgirandning på HPK enligt existerande 3 månaderskoncept räcker inte till för att alla regionens ST läkare skall kunna genomföra det inom stipulerat ST tid. Beslut fattades om att göra om randningens fokus och innehåll så att det är möjligt att fullföra på 2 månader. HPK arbetade klart konceptet och startar de första 2 månaders randningarna under andra halvan a 2021.</p>
<p>Interregionalt samarbete för tillgänglighet</p>	<p>Samarbete över regiongränserna efter pandemin Inledningsvis optimistiska dialoger om att försöka få till samarbeten över regiongränserna när pandemin slår olika. Det visade sig dock att alla regioner var drabbat till den nivån att kapacitet för att ge hjälp åt andra regioner var omöjligt. T ex hade regionens två mest fokuserade proteskliniker (Oskarshamn och Motala) mer eller mindre helt stängt för den</p>

	<i>verksamheten i längre perioder under 2020. Pandemin tog inte slut hösten 2020 som man kanske hade ett hopp om efter första vågen så frågan om samarbete efter pandemin är uppskjuten till 2021, eller möjligen även 2022.</i>
Triangelrevision	<i>Höftfrakturer – test av koncept På grund av pandemins stora belastning på klinikledningarna har det inte varit möjligt att fokusera på triangelrevision. Flyttat till 2021, om möjligt då.</i>
Knäprotesrevisioner	<i>Inventering av kompetens+tillväxt, antal/behov, kapacitet. Flyttat till nästa års handlingsplan.</i>

Under 2020 har de allra flesta ortopediverksamheterna i SÖSR skickat stora antal patienter till privata vårdgivare eftersom det har varit den enda möjligheten att erbjuda patienter vård inom vårdgarantin. Många patienter är dock inte möjliga att skicka till privatkliniker eftersom de inte kan hantera för sjuka patienter, patienter med behov av specialingrepp eller implantat eller patienter med stor övervikt och vissa ingrepp görs inte eller sällan i det privata. Resultatet blir att de som väntar i köerna till våra regiondrivna kliniker i ökande grad blir ett koncentrat av patienter med mycket stora vårdbehov utöver sitt isolerade ortopediska problem och det är patientgrupper som inte kan hanteras i snabba effektiva förlopp med hög produktionstakt. Detta kommer vara en utmaning för oss när vi kan börja operera mer som normalt igen.

Jens Christian Larsen
RPO rörelseorganens sjukdomar